

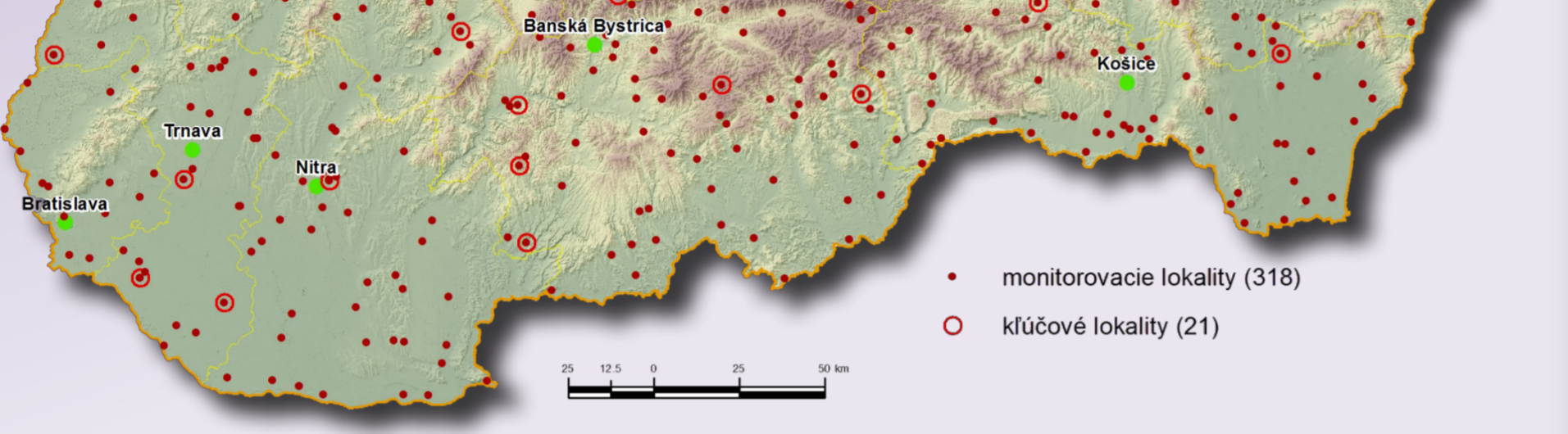
-transfer poznatkov vo vzťahu k praxi a k EÚ-

MONITORING PÔD SR

Čiastkový monitorovací systém životného prostredia – Pôda

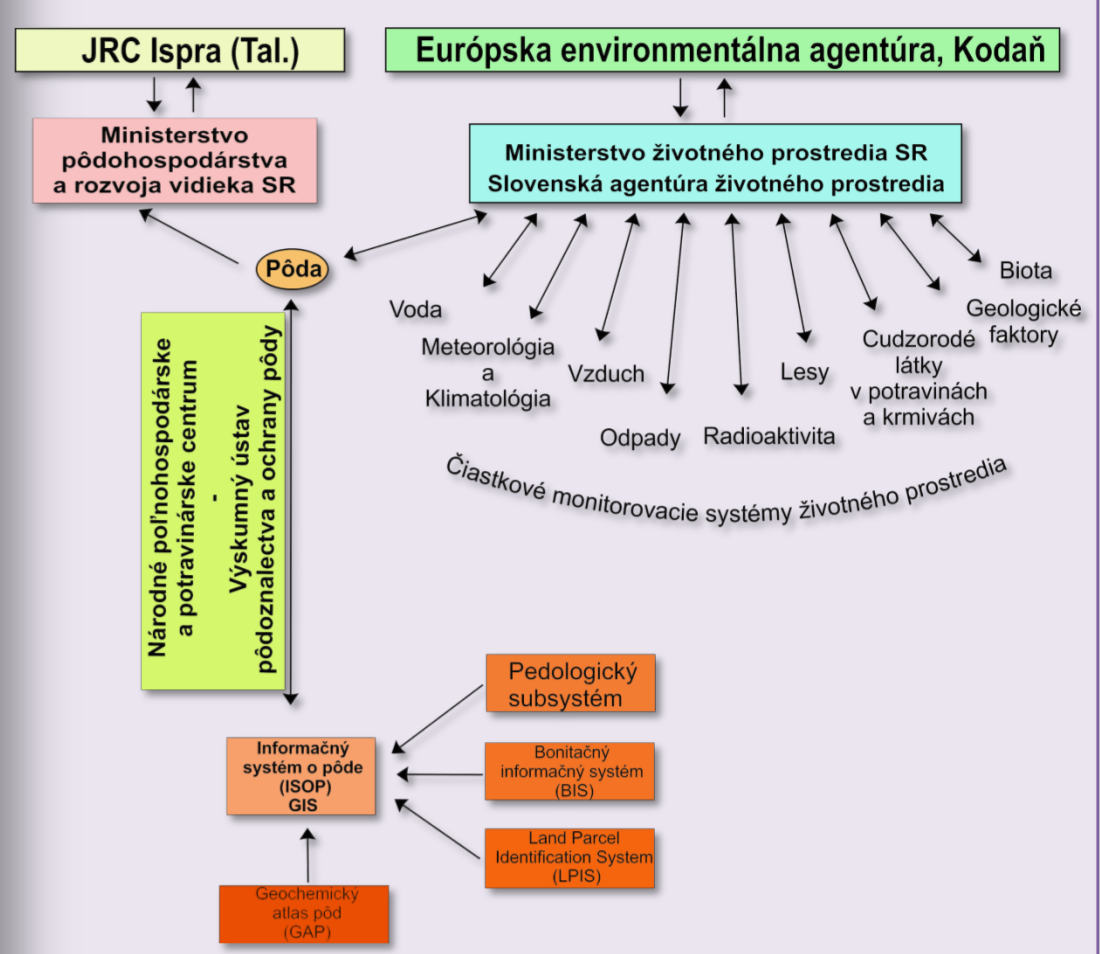
(koordinátor: prof. Ing. Jozef Kobza, CSc., j.kobza@vupop.sk,
NPPC VÚPOP Reg.pracovisko Banská Bystrica, Mládežnícka 36, 974 04 Banská Bystrica)

MONITOROVACIA SIEŤ ČMS – PÔDA NA POĽNOHOSPODÁRSKYCH PÔDACH SLOVENSKA

• monitorovacie lokality (318)
○ kľúčové lokality (21)

Hlavné okruhy sledovania podľa ohrozenia pôdy	
Kontaminácia pôdy	zatiaľ bez výraznejších zmien, max. výmera výrazne kontaminovaných pôd do 25 000 ha (zahŕňa nielen antropogénny, ale aj geogénny vplyv)
Acidifikácia pôdy	mierny trend acidifikácie najmä na kyslých pôdach a substrátoch
Salinizácia a sodifikácia pôdy	bolo zistené, že procesy salinizácie a sodifikácie prebiehajú viac-menej súčasne, pričom proces sodifikácie je dominantný. Tento vývoj je zreteľnejší v pôdach so slabým až stredným vývojom solných pôd. V SR evidujeme do 5000 ha zasolených pôd.
Obsah makroelementov Obsah mikroelementov	aktuálny obsah prístupného draslíka v ornici poľnohospodárskych pôd sa pohybuje priemerne na úrovni dobrej zásobenosti, výraznejší úbytok bol zaznamenaný hlavne pri fosfore (často o viac ako 30%), obsah prístupného horčíka je stále prevažne vysoký s výnimkou kyslých až veľmi kyslých pôd (kambizeme podzolové až podzoly) obsah mikroelementov (Cu, Zn, Mn) v poľnohospodárskych pôdach SR sa udržiava stále na úrovni strednej až vysokej zásobenosti
Obsah a kvalita humusu	po počiatčom miernom úbytku humusu hlavne na orných pôdach, zisťujeme v súčasnosti jeho pozvoľný nárast (napr. znížovanie výmery orných pôd), zmeny v obsahu celkového dusíka sú zatiaľ minimálne. Kvalitatívne parametre pôdneho humusu nevykazujú zatiaľ preukázateľné zmeny, udržiavajú sa v rozmedzí charakteristických pre konkrétny pôdny typ, čo platí aj pre chemickú štruktúru huminových kyselín (HK)
Kompakcia pôdy	fyzikálny stav pôd je najviac ovplyvňovaný textúrou pôdy a zhoršuje sa v smere od zrnitostne ľahších ku ťažším pôdam. Dôležitým faktorom tu je aj obsah pôdnej organickej hmoty a obsah karbonátov. V SR je primárne zhrnutných v ornici asi 200 000 ha poľnohospodárskych pôd, potenciálne asi 500 000 ha. Ide o dynamické zmeny relevantné ku spôsobu kultivácie pôd, takže výmera zhrnutných pôd je v časovom horizonte menlivá
Erózia pôdy	aktuálny proces, ktorý neustále prebieha s menšou alebo väčšou intenzitou. Vodnou eróziou je potenciálne ohrozených 38,7 % aktuálnej výmery poľnohospodárskych pôd SR

V kontexte EÚ ide o systematické sledovanie pôdných premenných vo vzťahu k ich zmenám a kvalite, ako aj ochrane pôdy a pre zabezpečenie environmentálnej kontroly

INTERAKTÍVNY ERÓZNY MODEL

Užívateľom poľnohospodárskej pôdy umožňuje prístup k relevantným informáciám o erózii pôdy, jej rizikách a spôsobe ochrany pred ňou až na úrovni kultúrneho dielu

Užívateľ on-line aplikácie si môže jednoduchým spôsobom *namodelovať*, aký bude mať vplyv pestovaná plodina a virtuálne vykonané jednotlivé protierózne opatrenia na ochranu pôdy

<http://www.podnemapy.sk>

DATABÁZA ČMS – PÔDA PROSTREDNÍCTVOM SIEŤOVÝCH SLUŽIEB AKO SÚČASŤ ENVIROPORTÁLU

<http://envirozataze.enviroportal.sk/>
http://ism.enviroportal.sk/cms_poda

Prehľad sieťových služieb ČMS-Pôda poskytovaných NPPC-VUPOP:		
Web Map Service (WMS)	Verzia: 1.3.0, 1.1.1	http://sscri.vupop.sk/arcgis/services/cms/cms_wms/MapServer/WMServer?REQUEST=GetCapabilities&SERVICE=WMS&VERSION=1.3.0
Web Feature Service (WFS)	Verzia: 1.1.0, 1.1.1	http://sscri.vupop.sk/arcgis/services/CMS/cms_wfs/MapServer/WFSServer?request=GetCapabilities&service=WFS&VERSION=1.1.0
REST API SOAP		http://sscri.vupop.sk/ArcGIS/rest/services/CMS/cms_rest/MapServer